

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Юридична психологія»

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D8 Право
Освітньо-професійна програма	«Право»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Назва кафедри	Кафедра права та публічного управління
Тип дисципліни	Обов'язкова
Семестр	7
Мова викладання	Українська
Керівник курсу	Кротюк Олександр Володимирович , кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та публічного управління
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobotnyky/krotyuk-oleksandr-volodimirovich/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail), сторінка курсу в Moodle	Krotiuk@nasoa.edu.ua
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Опанування дисципліни «Юридична психологія» спирається на знання та компетентності, здобуті під час вивчення курсів «Теорія держави і права», «Юридична деонтологія та етика професійної діяльності», «Кримінальне право України», «Кримінальне процесуальне право України», «Кримінологія». Для успішного засвоєння матеріалу здобувач вищої освіти повинен: знати основні поняття теорії держави і права, засади юридичної деонтології та професійної етики, підстави і види юридичної відповідальності, основні інститути кримінального та кримінального процесуального права; уміти юридично кваліфікувати правовідносини, аналізувати фактичні обставини справи, оперувати базовим понятійно-категоріальним апаратом юриспруденції; володіти: навичками роботи з нормативно-правовими актами та навичками усної й письмової професійної комунікації.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:			
			Лекцій	Практичних занять	Самостійна підготовка	Вид підсумкового контролю
	денна форма навчання					
	4	120	28	28	64	Залік
	заочна форма навчання					
	4	120	2	4	114	Залік

Опис дисципліни	Навчальна дисципліна «Юридична психологія» є обов'язковою складовою професійної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Право» та покликана сформувати у майбутніх правників систему знань про психологічні закономірності в системі «людина – право», а також практичні навички застосування цих знань у професійній юридичній діяльності – консультуванні, переговорах і медіації, слідчій, судовій, кримінально-правовій та пенітенціарній сферах. Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти здатності розпізнавати та враховувати психологічні чинники поведінки учасників правовідносин під час здійснення професійної юридичної діяльності. Завданнями вивчення навчальної дисципліни є: – формування знань про предмет, систему, методи та історію юридичної психології; – засвоєння психологічних основ правосвідомості, правомірної та протиправної поведінки; – формування навичок психологічно грамотного консультування клієнтів, ведення переговорів і застосування медіації; – ознайомлення з психологічними основами слідчої, судової, кримінальної та пенітенціарної діяльності; – набуття навичок аналізу психологічних аспектів поведінки учасників правовідносин, зокрема неповнолітніх; – формування вміння враховувати психологічні наслідки травматичного досвіду клієнта та критично оцінювати методи встановлення достовірності показань. Формат проведення дисципліни: лекції, практичні заняття, самостійна робота. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримати індивідуальні консультації.
Результати навчання	Здобувач вищої освіти повинен знати: предмет, систему та методи юридичної психології; психологічну структуру особистості та її прояви у правозначущій поведінці; психологічні основи правосвідомості, правомірної та протиправної поведінки; психологічні засади професійної діяльності юриста, консультування клієнтів, ведення переговорів і медіації; психологічні основи слідчої, судової, кримінальної та пенітенціарної діяльності; психологічні наслідки травматичного досвіду для правового статусу особи; психологічні особливості сімейних та спадкових конфліктів. Здобувач вищої освіти повинен уміти: розпізнавати психологічні стани та особливості поведінки учасників правовідносин; застосовувати психологічні прийоми встановлення контакту, консультування та ведення переговорів; враховувати психологічні чинники при аналізі фактичних обставин справи; критично оцінювати достовірність показань; розпізнавати ознаки віктимної та девіантної поведінки, зокрема в неповнолітніх учасників процесу; враховувати психологічні наслідки травматичного досвіду клієнта при наданні правової допомоги.
Професійні компетентності	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має можливість набути наступні компетентності: (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності. (ЗК1) Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. (ЗК2) Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. (ЗК3) Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

	(ЗК7) Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. (ЗК8) Здатність бути критичним і самокритичним. (ЗК9) Здатність працювати в команді. (ЗК10) Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). (ЗК13) Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області. (ЗК14) Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. (ФК3) Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи. (ФК8) Здатність застосовувати правові принципи та доктрини. (ФК10) Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин. (ФК11) Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. (ФК12) Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції. (ФК13) Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
Програмні результати навчання	(РН1) Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. (РН5) Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. (РН6) Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему. (РН12) Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло. (РН17) Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди. (РН19) Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. (РН20) Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
Програма навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні та професійно-психологічні засади юридичної психології. Тема 1. Юридична психологія як наука: предмет, система, методи, історія становлення. Тема 2. Правосвідомість і психологія правомірної та протиправної поведінки. Тема 3. Психологія особистості: пізнавальні процеси, темперамент, характер у правозначущій поведінці. Тема 4. Емоційно-вольова сфера особистості: емоції, психічні стани (афект, стрес, фрустрація) як кваліфікуючі ознаки в кримінальному праві та чинник дійсності правочину в цивільному праві. Тема 5. Психологія професійної діяльності юриста: професіограма, психологічні основи консультування клієнта. Тема 6. Профілактика професійної деформації та емоційного вигорання юриста; психогігієна правничої діяльності. Тема 7. Психологія переговорів і медіації в юридичній діяльності. Змістовий модуль 2. Психологія правозастосовної діяльності. Тема 8. Психологія слідчої діяльності: учасники розслідування, слідчі (розшукові) дії, судово-психологічна експертиза. Тема 9. Психологія судової діяльності: психологія судді, судового процесу, прийняття судового рішення. Тема 10. Правові та психологічні наслідки травматичного досвіду клієнта

	в умовах збройного конфлікту. Тема 11. Психологія показань і встановлення достовірності інформації: тактико-психологічні прийоми допиту, особливості опитування неповнолітніх; критичний розгляд ненадійності «класичних ознак брехні». Тема 12. Кримінальна психологія: психологія злочинної поведінки та особи злочинця, включно з неповнолітніми правопорушниками. Тема 13. Психологічні аспекти сімейних та спадкових спорів. Тема 14. Пенітенціарна психологія, ресоціалізація засуджених та відновне правосуддя.
Методи навчання	Під час проведення лекцій застосовуються такі методи навчання: пояснення, обговорення теоретичних питань, дискусії. Під час практичних (семінарських) занять застосовуються такі методи навчання: доповіді, письмове виконання практичних завдань, тестування, методи «мозкового штурму», колоквіуми, дослідницькі методи, аналіз кейсів, рольові ігри (моделювання консультування, переговорів і медіації).
Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	Комп'ютери з програмним забезпеченням для виконання різних видів освітньої діяльності: Microsoft Office, Веб-браузери. Мультимедійний проектор, комп'ютер або ноутбук, використання платформи Microsoft Teams та Moodle для дистанційного навчання.
Політики навчальної дисципліни	Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСОО є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: <i>Положенням про академічну доброчесність Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОО, 26 червня 2026 р., протокол № 15.</i> Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОО та Положення про академічну доброчесність НАСОО у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.4.17.2 Положення про академічну доброчесність НАСОО. Політика щодо відвідування занять. Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача. Політика щодо перескладання. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання заліку проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом не пізніше наступного тижня після сесії. Політика щодо оскарження результатів оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

- Шепітько В. Ю., Коновалова В. О. Юридична психологія : підручник. 4-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2025. 280 с.
- Максименко С. Д. Загальна психологія : підручник / за заг. ред. С. Д. Максименка. 4-те вид. Т. 1. Київ : Видавництво Людмила, 2025. 568 с.

Додаткова література

- Рахліс В. Л., Павленко О. О. Переговори і медіація : підручник для підготовки професійного переговорника / за ред. О. Павленко. 2-ге вид., перероб. Дніпро : Дріант, 2021. 344 с.
- Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20>
- Блінов О. А. Бойова психічна травма : монографія. Київ : Талком, 2019. 699 с.
- Захист прав ветеранів АТО та ООС : збірник правових позицій Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/FBA_LCI_Centre_2022.pdf
- Гроссман Д. Вбивство: психологічна плата за навчання вбивати на війні і в мирний час / пер. з англ. Львів : Астролябія, 2024. 560 с.
- Vrij A. Detecting Lies and Deceit: Pitfalls and Opportunities. 2nd ed. Chichester : John Wiley
- Психологія сім'ї : підручник / В. М. Поліщук, С. А. Поліщук, Ю. Ю. Савченко, Н. М. Ільїна, С. О. Мисник, Ю. В. Рябко, Г. Д. Шейко ; за заг. ред. В. М. Поліщука. 2-ге вид., доп. Суми : Університетська книга, 2023.

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 35 балів у сукупності за всіма темами дисципліни. Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю здобувач отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 34 бали, то здобувач вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Юридична психологія» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
денна форма навчання		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	робота на лекціях	-
	розв'язання практичного завдання, написання обґрунтованих аналітичних висновків	від 0 до 3 балів
	розв'язання теоретичного завдання, усне опитування, участь у навчальній дискусії, тестування	від 0 до 2 балів
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	модульний контроль № 1	максимальна оцінка – 10 балів

	модульний контроль № 2	максимальна оцінка – 10 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік	максимальна оцінка – 30 балів
Заочна форма навчання		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	робота на лекціях	-
	робота на практичних заняттях	від 0 до 10 балів
КОНТРОЛЬНА РОБОТА ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	Тестовий контроль	максимальна оцінка – 60 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік	максимальна оцінка – 30 балів

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
Залік			
Зараховано	90-100	A	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, достатньо реалізовує теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, виконав практичні завдання відмінно або з незначною кількістю помилок. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються.
	82-89	B	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.
	74-81	C	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях та розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.
	64-73	D	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни. При вирішенні практичних завдань допускає значну кількість недоліків і суттєвих помилок.
	60-63	E	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни, відсутнє

			розуміння порядку виконання завдання та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
<i>Незараховано</i>	35-59	FX	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутні. Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання.
	1-34	F	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимоги програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Обов'язковий повторний курс.

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри права та публічного управління. Протокол № 1 (28 серпня 2026р.).